



Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

СЭКП-НИҢ XXVII СЪЕЗДИЗИН ТӨЛЕПТИГ УТКУУР

Бригадирге сөс

ДЕТКИВИШААН...

СЭКП-ниң XXVII съездинин төлөптүг уткуур дээш «Торгалыг» совхозун болгаш Тываның көдээ ажыл-агый дуржулга станциязын дуржулга-бүдүрүлгө ажыл-агый коллективтеринин ишчиги-наларын солундан номчуп, радиодан дыңнап таныштырдыс. Он бирги беш чылдын доозукчу чыныгы төңүзүгө чедир үш-ле ай артка хайрысалгалыг үдө «О. Шына» совхозун № 2 хойжу бригаданын малчынары ол ажыл-агыйларын эгелешкинирин изил-биле дөңсөп, оларын үгөстөрү эдерерин шийитпедиле.

СЭКП ТК-ның апрель (1985 ч.) пленумун шийитпелерин, чурттуң социал-экономика хөгжүдүлгөсү дүгөдөлдөргө партиязын ажалдап кылган уламышынын бистин бригаданын малчынары сорук киришкени-биле уткаан. Бригаданын малчынары малды семитиргеп олар-ладышкын үзүмүн тартып чыгып байдалдарын бүгү ажылдап, төртүр малдарын эдержилгезин болгаш тарип боозалыгын шынарлыг органастаар база зоотехникти болгаш ветеринар-профилектикти кемчелерин бектик шынарлыг болурун чедип алыр сорулгадан салган ажалдап турар. Салдыгын сорулгадан ажал-херекке боттандырылган биче эвез үлүш кирип келген хойжудар бар. Чижээлээр, хойжу Чаамай Сананы ап көрөзү. Ол 328 хойлуг, бо чылын ол чүс башка онааштыр 90 хураган алыр социалисттик хүлээлгелер турду. Ол хүлээлгелер чүс башка онааштыр чүс хураган кылдыр боттандырган. Дүктү 1,7 килограммны алыр тургаш, 1,9 килограммны бир баштан алган. Хойжу чыл сананга эки көргүзүлгө калчак чедип ап келгенер? Бирээ, ол хойун чайгы, күсүк болгаш кышкы одаалышкын орнотулган, немелде чешинер район ба-рымалаал берип турар. Хойларын тарип боозалыгын чөгүр үзүндө эрттирп алыр. Ийне, мал чепин хынамчалыг белектер аар, бо чылын 12 тонна синеги белектер алган. Үштө, хойжунун бот-харыскалыг улуг болгаш негелдеги кижик. Кыштаанын септелгени чагалаар бетинде кылыр алыр. Бо бүгүчү ачында мал бажын менди кам-галап ап келгенден эки көргүзүлгө болган.

Хойжудар Уржанай Стапан, Шалык Бүрү-Чыргал олар

Б. НАПТИТ-ООЛ,
№ 2 хойжу бригаданын бригадирин,
Тес-Хем район.



Күш-ажылчы алдарның тугу

«Шып» солун КҮШ-АЖЫЛЧЫ АЛДАР ТУГУН Алексей Ооржактың чедикшигине тураскаалып көдүргөн.

«ТИНЛЕПТЕ» совхозтун анык комбайнери Алексей Дары-Сүтүгев Ооржак сезонда 500 тонна тарва бастыра үлүш Совет Конституция хүнигө чедир 850 ТОННА кылдыр күүсеткен. Социалисттик чарыштын тинлекчизин «Торгалыг» совхозтун болгаш дуржулга станциязын дуржулга-бүдүрүлгө ажыл-агыйнын ажал-ишчилеринин СЭКП-ниң ээлчеглиг сьездининге күш-ажылчы белектерлиг ужуражыр талазы-биле кыгырынын дөңсөп, доозукчу чыда ийи сезон үлүш күүседирин немей хүлээген ажалдап турар.

Тараажылар! Күсүк дүжүт ажалдаанын мурнакчыларына денкежер! Доозукчу чыда дүжүтүм кыска хуусаала чидиргич чок ажап алыр дөңсөп шыныккан ажалда-лар! Тараа ажалдаанын эгелешкини болгаш мурнакчы дуржулганы, күш-ажылды эргелеп башка-рынын депшилгелер арга-ларын ажыглар!

Чурукта: Танды район-да ССРЭ-ниң 50 чылы аттыг совхозтун шалып-чы ажал-ишчи комбайнери Хулер-оол Оюн Он-гар-Ховуда тараан муа ажыг гектарда тараанын ажаажырынга идепкей-лиг киришкен. Ол хүн-де үлүш ажык күүседип, чарыштын муруну оду-руунда чоруп турар.

О. ОНДАРНЫҢ ФОТО-ЗУ.

БЕШ ЧЫЛДЫН КУУСЕТКЕШ...

Бора-Хөлдүн тараанын ий-гылаанын муруну чүгүлде Бажы-Дугай даянган дөңсөп Бора-Орга дээр. Оон элек шыгжамыры амдыралга ажылдап, шингээниден бээр үжөн чыл чоокшулаан.

Улус ажыл-агыйына улуг ужура-дузалыг Чадананын хөмүр-даш разрез республика-нын барын талазы районша-рын одаар чүл-биле ханды-рып турар. Чыныккан ажал-иш бо бүдүрүлгө дүн-чү-бүлгө үргүлчүлүг кээр. Күч-лүг самосалдарын, бульдо-зерлерин, экскаваторларын өрүм-дөр станоктарын бол-гаш өске-дээ техниканы пи-мэн-даажы кайы ирктан-на дыңалар.

СЭКП-ниң ээлчеглиг XXVII сьездининге уткуур соци-алисттик чарышка кирип, ал-ган социалисттик хүлээлгенин чедикшигине боттанды-рып дөңсөп күш-ажылчы коллектив-тин дагылары бектик көдү-рүшкүнүг ажалдап турар. Күчүдүт экскаваторлар хө-

мүр-дашты хымыштарына ка-зын ушкы, автомашиналарын улай-удай чүдүрүп чоруду-ла туралар. Чер кырынын хая-лаштыг довурак казын чү-дүргөш, апырып төп турар Бөл-Аз-тар чарыш-ла тур-өрүмүр станоктар база-ла күш-ажылчы турштарында.

Чадананын хөмүр-даш раз-рез — Чөөн-Хемчик район-да мурнакчы бүдүрүлгө кол-лективтеринин бирээ. Даг-жылар коллектив он бирги беш чылда хөмүр-даш казып тынар планын оналгазын 1985 чылдын ийги каварта-лын эгелдеп чедикшигине күүсеткен болгаш палла-ды алыр хөмүр-даш казып ты-вар үргүлчүлүгүн алыр.

Беш чылдын сес айларында бүдүрүлгө онаалдаан шах-терлар коллектив бектик кө-дүрүлгө күүсеткен. Үлөтүр продукциянын сайга-рынын сес ай планын 128,1 хуу, үшкү кварталдын (бир ай бурунга) 117,3 хуу күү-сеткен. Август айда план бу-гаар 65 муң рубльдин про-

дукцияны сайгарар турган, 124 муң рубльге сайгарган азы планын 190,8 хуу күүс-еткен.

Дагыларынын мурунда салдынып турар кол сорулга — хөмүр-даш тыныжын улус ажыл-агыйынын херектелине дүштүр күндөдери болур. Олче кичээниги дагылар күштелдиргени-биле хөмүр-даш казып тывары 1984 чылдын сес айларынын дөңсөлдөн 25 хуу көндүзүн. Ычангаш коллектив хөмүр-даш казып тыварынын сес айлар планын 129,2 хуу, үшкү кварталдын 120 хуу боттандырган.

«СЭКП-ниң XXVII сьезди-нин күш-ажылчы планын 27 декада» деп кыйгырылгыч социалисттик чарыш шахтер-лар күш-ажылчы тура-со-руун улам көдүргөн. Ычан-гаш разрезтин коллектив хө-мүр-даш казып тыварын улам көндөдир турган, ча-аза чедикшигине чедип алыр дөңсөп күженишкенин кошкатпай турар.

М. СЕВЕН.



КЫЗЫЛ РАЙОН МУРНУКУ ОДУРУГДА

Сентябрь 10-га чедир Кы-зыл районун сайгарга бааза-зын-да нитин-биле 32984 тонна тарва хүлээп алдыган. Оон нитинде 23138 тоннаны күр-үгө дүжүгөн (77,1 хуу).

Кызыл районун «Тинле-пте» совхоз 6870 тонна тарааны дүжүп (планын 168,6 хуу),

Каз-Хем районун «Енисей» совхоз 723 тонна (180,7 хуу), «Бурунгаар» 772 тонна-ны (257,3 хуу) «Совет Тыва» совхоз 550 тоннаны дүжү-гаш, (планын 137,5 хуу) ол талазы-биле планын ажык күүсөдип, республиканын ажыл-агыйларынын муруну одуруунда чоруп турар.

Бистин корр.

БИСКЕ ТАЙБЫН ХЕРЕК

Совет улус, депшилгелер бүгү кижик төрөлгөн эртен чазын улуг Тинлепте 40 чылын дөңсөп эрттирген. Ол дөңсөп, миллион-миллион совет кижилерин ханы-биле, амы-тыны-биле чаалап алдыган тинлепте, араатныг дайын-биле кады-дошкун демиселди түнелди-дир, оон ачы-биле бис тайбын чур-тап, чогаалдык, тургузукчу күш-ажылда хаара тутту-гаш бис. Ычангаж бистин тай-бын күш-ажылдыкка импе-риалисттик дайынырктар шалтыктарын кызыдып, кы-жанып, адролуг болгаш өске-дээ боо-чепсектерин кезе-рини соксатпай турар. Ы-чангаш Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиязы бол-гаш Совет куруме тайбын дөңсөп өндүр улуг демиселди бичин-дээ соксаш кылбай чорудуп, тайбын дөңсөп демиселдин бүгү күштерин баш-тап, сорук кирип, хаара ту-дуп турар. Оон ылазыладыг бадтыкамы болза, СЭКП ТК-нын Чингине секретары, ССРЭ-ниң Дээди Советинин Президиумунун кезинтүпүш Михаил Сергеевич Горбачев-тин Францияга албаныйн аян-чоруун кылп чоокта чаа чорамы болур.

Төгүлүг ужура-дузалыг ол болушкуну бистер, бөдүүн ажылчылар, база улуг ки-чөөтөй-биле соңуугар, теле-визордан көрүп, солун, сет-келерден номчуп, таныжып турдувус. Михаил Сергеевич Горбачев бүгү совет кижик күл-чүткүлдери ылаптыг илередип, дүштүр-лүг чорукту соксаш, чамыр-лышкынын улам ханыла-дыр дөңсөп болдунар бүгү чүдүлдери кылырын алаа илереткен.

М. КАЛДАР-ООЛ,
Кызылдың эът комби-на-нын ажалчыны, «Хүдү-лөдүн Дөңсө» орденин эдилекчизин.

БҮЗҮРЭР БИС

СЭКП ТК-нын Чингине се-кретары Михаил Сергеевич Горбачевтин Францияга чо-руп турганынга тураскааткан дамчыдылгаларын радете-ледамчыдылгалардан улуг ки-чөөтөй-биле дыңнап, көрүп, оон алаа чугааларынын бол-гаш ужуражышкынынын ийги дугайын солундардан катал-катал номчуп таны-жып турдум.

Совет Эвилели ол хүнер-де чаа тайбын эгелешкенин кылган. Мен, амдызында орайтаваалам, чепселениш-кини эдире бүдүрерин сок-сашкычы бүгү чоонары кыгырып тур мен. Мен бу-гу-ле совет улус ышкан, Ми-хаил Сергеевич Горбачевтин

Францияныг төп хоорайыга чугаалаан сес бүрүзүн дет-тин тур мен. Бистин тайбын саяалдарымыс чөптүг, бис оларын чүрктени ханызын-дан күзеп турар бис. Ол дөңсөп бистер хол дыңыг ажылаар бис. Угаан сарымылдыг чорук тинлээр дөңсөргө бүзүрээр мен.

Бүгү-ле совет кижилер-биле бир демей, тайбын дуга-йында улуг сатып салымш-кыны дөңсөп Коммунисттик партияныкка улуг-биле өөрүп четтирдим.

Б.Д. ОНДАР,
күш-ажылдаа чоочуну,
Кызыл район,
«Тинлепте» совхоз.

ХЕРЕГЛЕЛ БАРААНЫНЫҢ ШЫНАРЫН ЭКИЖИДЕР

Бүгү-россияны караа четпестер нитин-дөңсөп Кызылда өөрдилгө-бүдүрүлгө чери беш чыл планын август 22-де күүсөдир.

Өөрдилгө-бүдүрүлгө чери он бирги беш чылдын пла-нында немей 351 муң рубль-дин продукциянын бүдүргөн болгаш ол кирени сайгарган. 9 айларда күш-ажылдык бү-дүрүлгөдүн планын немей 4,6 хуу өстүргөн. Бо көрү-гүг шалып өздөлдөнгөн улуг болуп турар. Шалынып өздөлдөн 3,1 хуу болган. Ам-гы үдө күш-ажылчы коллек-тивтер ортуунда сьезд му-руну чарыгы калбарган.

Республиканын мурнакчы бүдүрүлгелеринин СЭКП-ниң XXVII сьездинин төлөптүг уткуур дөңсөп эгелешкенин дөңсөп, коллектив бек-диктен хүлээлгени алган. Хе-реглел бараанынын эки шы-нарыг бүдүрер сорулга сал-дыган. Чоорганнар, хол хап-тары, матрастар, кориналар

бүдүреринин хөмчөлини көвү-дөдир планнадыган. Өөрдил-гө-бүдүрүлгө чери келер чылдын ийи айыны планын онаалдарынын хуусаа бетин-де дооскан, плаванд ажык 15 муң рубльдин бараанын про-дукциянын бүдүргөн. Камна-ла чүрүмүн шыгырадыр та-ламы-биле хүлээлгө база аа-дыган.

1986—2000 чылдарда чо-нуң хереглел бараанынын бүдүрерин болгаш ачы-ду-за чедирлгенин хөгжүдери-нин комплекстиг программанын-да көрдүгөн хөмчөлдөни кол-лектив улуг чүдүдүлгүнүн күн-биле хүлээп алган бол-гаш бо улуг хөмчөлдөңг сору-галарын күүсөдир дөңсөп кыш дөңсөп күженишкенин ажалдаарын хүлээткен. Бистин корр.

ИШКИН САЛБЫРЫНДА

«Сүт-Хөл» совхозун Ишкы салбырынын Борис Сат бри-гадирин бот-оруга-чарыгалыг, механизастаттынган бригаданы 150 гектар кызыл-тасты, 200 гектар суламы тараан, оон агроэкономикти ажалдадып, чайгы сугартылганын эки чо-руктамын кызыл-тастын-да, суламын-дээ дүжүдү чаа-гай болган. Механизастаттын-ган бригаданын кезинтүпүш өстүрүп алган дүжүдүн чиди-ринг чоока ажап алыр дөңсөп шудуругу ажалдаанын түн-нелде кызыл-тасты 1 гектар-дан-на 20 центнери, а суламы

15 центнери ажап ап турар-лар. Бригадара район Советинин депутаттыг Эрес-оол Монгуш, Чаа-оол Ондар дөңсөп өске-дээ мурнакчы механизаторлар бар. Олар хуу норманын 120—125 хуу күүсөдир турар. Бригада 410 тонна сиег беле-тээр планын 480 тонна кылдыр ажык күүсеткен. Ам саяк бөлүп пресстөр ажылды база-ла шалыны темпелиг чорудуп турар. Оон улаштыр күсүк чер аңдары-газынче кирер.

О. БОРАШ.

Рейд

Коз эмчи Армы-оол Түлү-шовой Балган: Дөңсөп гектар черинг карто-фельн ажап доозуп тура-рымыс бо. Аарыг кижилер өмзөр чугула ажылымы-биле чегелештир, совхозка боттут дузаны кадып, 42 тонна дүжүтү дүжүдүмүс. Чагыс-дээ борбак картофель кагыс дөңсөп аажок кыстымыс — деп чугаалай-дыр.

«Улуг-Хая» совхозтун Шан-чы-Ужуна бо 40 гектар кар-тофель шөлдүгө Шагаан-Арыг хоорайнын албан ор-ганизацияларын коллектив-тери даштынар хүнерде ажыдааш, 500 ажык тонна дүжүтү ажаалган. Ол бүгү дүжүтү Армы-Бажынын төп шамында дүшкен.

Совхоз ол шөлдөн алгыда төп шап чанында 40 гектар черге база картофель олур-га... Оон дүжүдү гектар бү-рүзүндө 120—130 центнер чедип турган.

Бо хүнерде ажап алдын-ган картофельдин сайгары-газы чоруп турар. Картофель шыгжамыры улуг шамынын дөңсөп. Оон экинжиде шөлдү бетонан каан. Ында овалалар каан картофельдин хүрөк-кызыл тейлерин бөдөн.

АҢМААР ДОЛГАН, АРТКАНЫН КАНЧААРЫЛ?

«Хемчик», «Дөн-Терезин» совхозтарынын үш «КамАЗ»-ын хүрттеп «Беларус» чү-дүргөн тур. Хүртке узар-ла, оон орунга чуурулган дыкка хой картофель артып кай болду.

Картофель сорттагы-маан. Канчаар-дээ камнаар-га, довуран холушак бол-гаш хүртке бизинге чуурул-гаар-дыр. Өске чудурер хе-рекес турган болза! — деп, тракторист Хураал-оол Балган хомудай-дыр.

10—20 хуузуна үндүр бижирип алаар бис — деп, шап эргелекчиз Наталья Бо-ра-Тараа медеттеди. Урезин Дыкка хой кижик күжү үгө-н, машина-техника кириш-кен үнелиг продукцияны ми-чаар хайыра чок ажап бо-лур бе? Совхозтун бодунга-да, саям алыкчыларга-дээ оон ажык чогу билдингир-дир.

Совхоз бо чылын 360 тонна картофель урезини уруп алыр планын. Херек кыры-нда бо хүнерде ында 390 то-на белектерингиз. Урезин урушкуну ая-дээ үргүчү-лүг турар. Шыгжамырынын өс-кө талазында саян-биле ба-зырып каан овалалар кар-тофель ылгылаан кезек ажы-чылнар тур. Олар шапда дүшкөн дүжүтүгү улугларын шыгжамыры, бичилерин

болгаш үрелгенин эс-көзү аңгылаан, ал-шыгы-дээ ба-зырмадалаас болду. — Малгажыг картофель-дер ирий бербес чүве бе? — деп айтырамысыкка, ажыл-чынарынын бирээ.

Шыгжамырга баргаш, кургуй бээр он — деп, тоом-ка чок харыялады. Картофель шыгжаар чер-жиге кире бердиш. Дөңсө-ринге чедир картофель ды-гала, кижик базар, баар чер-дээ тымылбас, изиргенчиг чер болду.

— Манаа 250 тонна урезин кирер ужураг. Ам херек кы-рында нормадан дашкаар 60 тонна кирген. Оон кырынга 60 тонна чаа урезини база өккөдөр деп шийитилдиз. «Циклон» деп агаарладыр күштүг аппараттар экилбес болза шуут ат болур бис — деп, салбырда агроном Кы-зыл-оол Куулар чугаалады.

Республиканын Сельхоз-техника куруне комитетин-де, Көдээ ажыл-агый мини-стерствозундан даргалар кел-геш, күчүлүг электромотор-ларын дораан тып өккөдөр деп, оон бээр ам үр үе эртин — деп, шап эргелекчи-нин Наталья Бора-Тараа хому-далы.

Эрткен кижын манаа 300 тонна картофель урезини шыгжаан. Чүгүл электро-моторларын орта ажылдавын барганында оон 100 ажык тонназы үрелген. А чазын көз, өккөдөр урезин сугар-гаш ужурага совхоз тавар-ышкан. Ам оон-дээ дора байдалдар тургустуна боорин-де кылалык эмни эртен. Аразында чакыса таварыш-кан, ол урезинер ымыккан.

Дөңсөп чүс тонна чыгаш кар-тофельдин шыгжамырга кара чалгыс вентилятор кылтыр-кайнып турар. Күштүг «Цик-лон» ажаан даргалар сөзүн каян ээлээр ири?

Улуг-ажылчыларын кожа-зы — картофель өстүргенин шаандан бээр мергезеэн «Күш-ажылдык хосту» сов-хозта байдал база берге. Ажык дээр адаанда үжөн ажык тонна, сорттап каан арыг картофель аяна-ла чы-дар. Оон чогууче ажылчы-нар-дээ барбас.

Картофельнер шыгжа-мыры кайдала? — деп, шап ажылчынарындан айтыра-рымыкка, мынар бектик керим артында дөңсөп айтылалар. Чөдө бөзүмүсө чаппан үгө-н дөңсөп чөдө чөдө шыгжа-мырынын дөңсөрин болду. Ынаар ханы оңгар дууду-да хаалгада кара шооча хала-ныан. Шап эргелекчизин ди-деп, элээн үр ылаштыгымыс.

Бир булундан үнө халаан со-мсал кабинанында бо олур-Хол чыпш тура, дөңсөп алдымыс.

Шыгжамырга картофе-льнер байдалы кайдыгы? — Оо! Ону көргөндээ хе-рээ чок. 526 тонна тергенин оңу урезин урудуган. Келер чакка чедер болгаш артар — деп, шап эргелекчиз Василий Чүрүтө хөңөрүшпел, — Ба-рып көрүп болур силер—дей-дир.

Шыгжамырынын үштүг ийи кезин чер иштанде. Экин ба-за олор дүжүдө. Хар, чазы суу мынар хостуг агып кирип чыдар, суг бассейн-дээ сагышка кирер.

Улуг хаалгада тудуш би-чин экинчи ажылдыгы. Арыг-Бажында мышкан кою-рукциялыг, ыңчалда-ла оон ийи катал улуг оран-сала болду. Арыгалаан картофе-ль-дин ийи талазы үзүткөдө долдуур ургаш, коридору ба-за көмө дүжүрүп каан. Экин талазында элээн дөңсөп ийи хос өрөл база бар.

— Бо хос өрөлдөргө шала-дан кылгаш, коридорда чы-дар урезини мынар кийрер-дир. Дузалык кийрер дө-ңсөп, совхоз директору Ва-дарыч Семенович Седей ха-йытга беш калпас чорбам-да — деп, шап эргелекчиз хомудалды.

Эргелекчизини сатыжы аа-рып турары чып ышкан. Чүгүл коридорда 90 ажык тонна картофель дүшкен. Бир эвез директор ийи-үш быза-чы, 20 шаа манаа чорудул-ган болза, ындыг чугаа тур-бас хире.

— Даштын-дээ, шыгжа-да-ла картофельдерге «де-бел» турарыг ужуру чүд? — Күш чедиптес. Тараа бөзүн сайгарар кижик чо-боор-дур — деп, шап эргелек-чиз агартыды.

Ол шын эвез. Бүдүн Торга-лыг сууралда шапга ажылда-рып кызылбас деп чүве тур-ба! Совхозтун дирекциязын-дан, парткомдан, Торгалыг көдээ Совет күтүсөмүндө ажап алган дүжүтүгү бүрүн камгалаар хөмчөлдөни да-рык алырын, олутпай, бот оожураттынар чоруктап уш-тунарын үе негеп келген.

Рейдинги кижикчилери: В. ИДМ — районун улусчу контрол комитетинин даргалы, Н. БОРА-ТАРАА — район Советинин депутатты, С. ДАНЫ-БЕЛЕК — «Күш-ажылдык хосту» совхозта улусчу контрол, К. ЧОРЕВЕ — «Шынын» корр.

БЕДИК ШАҢНАЛ-БИЛЕ

Н. К. Крупская аттыг ша-ңналыг негелдериин «Эулаар нити билг» шкколаарынын болгаш башкы училиштеринин эки-не шыгжаран башкы-ларында болган педагогика-талазы-биле өске-дээ ажал-дамыларын ССРЭ-ниң Чы-рыкчыларын министрствозу-нуң 1985 чылдын январь 25-те үндүргөн № 11 дүжүлгөн «Эулаар, ССРЭ-ниң Чы-рыкчыларын министрствозун коллегиянын болгаш чыры-дышкыны, дээди шко-ла-ныг болгаш эртем албан чер-леринин ажалдакчыларынын

профессор ТК-зынын прези-дентунун доктаалык болза; уруурларын болгаш анык-тарын өөрдилгенине база коммунисттик кижизилдигине чедикшигине дөңсөп Н. К. Крупская аттыг шаңналыг Бин-Хем районда Туранин № 2 ортумак шкколанын эге кластар башкызы Кара-кыс Омусеевна Монгушка тыпсы-рын шийитпээ.

Бедик шаңнал-биле, Кара-кыс Омусеевна!



Улус депутаттарынын Тес-Хем район Советинин куускомунун даргалы Н. У. УСПУНГА Тес-Хемде үр септетимеэн оруктар чазыгы чайын дыкта ургелер. Оулуг-чылгит оруктар аргыжылгаа таарым-ча чок болгаш техниканын урезинге чедирли турар. Район төңсөп совхозтар аразында оруктар дыкта багы.

Самгалдай суурун кудумчуларында ээрик кижилер кыскап алыр. Адыгын хөмчөлдөр дугайын дараазында адресче дып-надыр: Кызыл хоорай, Шетиник-Кравченко кудумчуу, бажын № 3 телефоннар: 2-31-75, 2-41-27.

ЧИНГИЗ АЙТМАТОВТУҢ ЧАА РОМАНЫ



Социалист Күш-ажалдын Маалыры, Ленин болгон Күрүне шаандаларынын лауреады Чингиз Айтматов чар романын баштап дооскан.

Романын «Айлаң» деп азан. Кыргыздымда ол болза долгандыр дэскинери дөө. Ол чогаалда эпос, тоолуругу салга, хей планын үе-биле тоодарып иреттиген чыдаг айтырылар тууш калышкан.

Чингиз Айтматовтун чогаалдары чүгө бастия чуртувуста эвес, даштык чурт-

тарла база билдирет. Оон «Чодураа дег карактым, чойган дег сымным», «Джамия», «Ваштайгы дуруялар», «Ак пароход» болгон «Хүнүң дурту чүс чыл ажы» деп чогаалдарын массалык тиражыг кылдыр паралаа болгон он-он даштык кылдыр чотулдуруп.

ЧУРКУТА: чогаалчы Чингиз Айтматов.

С. МЕТЕЛИЦАНЫҢ болгон В. МОРЕВ-НИҢ фотоу.

СЭТА-нын фотохроникасы.

УРУГЛАРГА КИНО БОЛЗА...

Бастия сууриун кедээ Кула тара бажымына кинону улут уурака кезежине көргүзүп турар. А уругларга доктаама эвес көргүзүп келген. Районун кино четкин бастияг чүс уругларга тааржыр кинолары чорутпайн турары ол бе азы чүгүн чыдаагыны биле мындг болуп турары билдирмес. Ону тодаралып, чогуур хемчеглерин дарый алмыр дыка-ла күлөчү. Неделяда оода-ла ийн катан көргүзөр турган болза, уруглар-даа чалгаараааа ийик.

Оон ийн бастиянде кино үкүп турар үеде оон үнү дык налбастап, азы тодаргай эвес динчалып, шийинийн туруп бээр таварылгалар бар. Оон чыдаагыны база тодаралдыр болза эки. Киномеханиктерин харымсалга чогу бе, азы аппаратураны септори негетинин турары ол бе.

Бистия суурда телевидение ламчылдыгына база көрүп турар. Ынчалза-даа ол база-ла доктаама эвес. Чамдыкта ур хуусаада бестин көрбейн баар бис.

Во четпестерин чайладырына районун удуртучулар дуа кадып, ону кичеңгейге алдыр боор деп идегедивис.

Р. ЧЫПСЫН.
Кызыл район.
Күштүртүг суур.

ХООЧУННАРГА ТУРАСКААТКАН

Чонун хостуг үе-шагын ажыктыр, чеп организастап эрттирер культура албан черлерин ажалдакчыларынч чыдаагы болуп. Тес-Хем районун «Чодураа» совхозта бо ажалды херезежир чөтүл багай эвес организастап турар. Чоокта чаа «Сен болг сөөн суурун» деп темагы кезежэ эртерек. Ол кезежэ совхозтун үндөилекчилер эрттирген.

Сууриун чоңу ол кезежэ клубка кыргызчалым чок чыгып келген. Байырлыг кезежэ совхозта партия организастиянын секретары С. Ш. Чайбар ажыткап, чалатан аалчыларны сценега чалаан. Школанн пионерлерин байыр чедиринишкени аяныг чараш бузалаа биле кылган. Хоочунаар Күндүг Соия, Дениз Бымыгу олар чымылганнарга солун сактымчыларын чугаалаа бергенер.

Е. СЕДИП-ООЛ.

ШКОЛАЧЫЛАРНЫҢ УЛУУ

Чайгы даштаналгазынын үеинде Бин-Хем районун Халын ортукма школаннчы өөреникчилер боттарынын школаннчы дэвискэрич поганчылар болгон мында дуружлаа участогунга ажалдаа кирип, ак сеткилдиг ажалдаагылар. Олар азы-бу-р четпестерин эстүрген. Кур-тофельдин чагай дудугун ажалал алганар. Совхозтун ажал-агыныга өөреникчилер боттарынын үлүү киришти-рин келген. Чижээлээр, но-гаа шөлүгө капустаны олурт-кас эстүрүп, дүжүдү ажалал бергенер. Хой кыргыздааы-га база мал чөмчүн белекте-лиге ажалдаа, шапнаткаан хой. Башкы Мария Байкараева Седен-оолдун 7-ги классчылары ажалдыг, кез-жээ чоруу-биле мактатканнар.

С. ДАНГАА.

ЧАРАШ ОРАН

Есентукини дэвискэри ар-жаан сугаралыг, ажалдыг черлеринч бирөө. Оон минаралдыг аржаан сугары, эмнор малгайы төгүлөн бээр сугаралыг. Ону кадык-шылааг ораны болдуруп, ажалгаар талаа-биле ший-чөлөйи тургайидаа, шагла чүгө бай кижилерин шаг-жам-чүдүгө-биле холбаш-жамдыктыг чери турган.

Санаторийлер дэвискэри-де «Современник» Культура ордуу бар. Ында Есентуки-нин төгүзүчү талаа-биле музейде көргүзүлгөри доп-чулап карейн. Минералдыг аржаан сугары 1710, 1718 чылдарда Москва чурттуг эмчи Ф. К. Гаас ажыткап. Аржааннарын кадыкшыл эккидеринин ожаа дөштүн ол тодараткан. Во үеде бээр чоок-каам черлерин чоңуноу омургайы угайып, кадыкшыл эккидерин экичил келген. Ук черин атсураа чортуу бүгү чуртка тараан.

1785 чылда геолог А. П. Нелюбин шийчелде ажалды-рын улам ханы чоруткан. Оон ол аржаанны боду бүт-кен бойдустуг, арыг агаардыг күрүне ужуру-дузалыг кадык-шылга төвү болуп деп санал-даан. Ынчалзажок аржаан сугарыны медицина-биле хол-баштыр шийтирээринин айтырылгы элөөн үелер

1816 чылда Кавказтыг ше-рин черинг кол командалыктын, Суворовтун сорат-нын генерал Ермолаев ар-жааннчы кадыкка көргөш, Егорек полтукун Константин пополь тулчушкунуга ба-лылган шериглерин ажаа эмнедип алган. Элөөн үр те-лерде хааннчы хундугт кижилери ол аржаанга эмне-дип, боттарынын кадыкшыл-жытлап ап чоран. 1875 чыл-да аржаанн камгалаар ду-гайида чарам үндүрген. Чарактын сөөлүгү кезежде: «Аржаан сугарын чүдеткен, ботталдырган, ажаа чүдүзөм, хундүзөм хайраатларыны эмнор эргени кадыкшыл бол-гон шийгын хемчег көргү-зөр» деп айткан. 1899 чыл-да Есентукиге кирип, эмне-нир айналарыны кылаш, ажаллаа кириген. Ажаа чүгө хаалдан чөпчөөрөлдиг байлар, шериг алаанынлар, садыкжылар, иштики, дашты-кынч баяаттары эмнедип турган.

1902 чылда санаторий ажыттыган. Дараазында чылда биче күчүлүг элентри

станциянын ажыгалаа кыр-ген. Ол үеин кадыг, берге ажалдыг адым дашчылар, бызагылар, мастерлер кыл-ган. Ус шеригер санаторийде бажыныры бора грант даштарын туткан. Ол даш-тары каа ботталды, кержек-тер, кескилер болгон үтүт-тер-биле болбазырадып тур-ган кылган.

Россиянын угаан-сарым-дыг, сурагыг кижилери са-наторийге удаа-дараа кээп, ону бөдүүн чоңуу болу бээр чигининг чок дөзүн ба-дыткап турган. Чижээлээр, Алябев, Белинский, Колыш-саржевская, Куприн, Бесту-жев, Лермонтов, Одоеский, Пирогов, Пушкин, Горький, Толстой, Шалапин болгон эскеринч-даа аттарын мыда боттарынын уламчылал болуп, Октябрьин Улуг революция-ны тийлээринин сонда, Со-вет эрге-чегеринин чыдаа-рында, чоңуун эрге-ажыныче шийчип, кадыкшыл экки-дер черлерин бирөөн алаар-ган. Кавказтын минералдыг сугарыны черлерин чоңуу болдуруу-биле 1919 чылдын марты 20-де В. И. Ленин ат салган декрет үндүрген.

1941 чылдын июнда не-мец фашистер Совет Эвиле-лине оор-дэ-биле халлаан. Дараазында чылда Кавказ-тыг өске черлерин-биле кат-тай Есентукини эжелеп алган. Ынчан фашистер 129 милли-он рубльдин котаралын че-дирген. Кавказ фронтунун маалдыг шериглери 1943 чылда курорт коорайны фа-шистерин эжеленден хос-тан. Чамдык үргөдөбөз са-наторийлер госпитальче ший-чөм. Балылган чүс муң ажыг шериглер ажаа эмне-ген, катал-ла фронтуге чо-нып турган. Ынчан госпиталь-дарга амыр-дыш чок ажал-дап турган эмчилерин, сест-рарынын, санитаркаларыны чамдыкшыл пенсалаа-лаа, санаторийлерде ам-даа ажал-дамышаан.

Есентукини амгы санато-рийлеринде РСФСР-нин ажалдыг эмчнин аттын өдиле-чин 21 кижиз ажалдап ту-рар. Хей кезин амгы үеин негелдежиге дүшкөк тутту-ган 30 санаторий даштан-чыларыны эргезине. Олар-нын кадыкшыл нугаан мияштар-лыг, чимистиг садарда бүр-геттинген коорустары ожаа

чараш, аял-шигилег. Ол ичте нугаан курорт коорай. Совет Эвилелини бүгү бу-лунарында ажаа даштан-чылар коор. Чыл дургуулаа 248 муң кижиз даштангы тур-рар. Амгы үеинг чар ажи-тектары-биле туттуган «Антиквский», «Кавказ», «Аврора», «Украина», «Москва», «Кавказ», Калинин аттыг санаторийлер онала-нып көстүр. Даштанчыларга таарымчалыг байдалды тургускан. «Современник» Культура ордузунга дашта-ныкчылар кезежине-не кон-перт, кино көрүп, лекция, бе-седа дынаар.

Бодум Сеченов аттыг сана-торийге даштанчы. Ажаа күш-ажалды болгон дайын-нын коочунары даштангы-лар. Хары угаа 300 ажыг кижиз даштангы эмчилер са-наторий болгон. Чурттар, чөмчөнир болгон эмнор черлерин дөрт кат кооруста тургускан. Чамгыс өс-биле чугаалаага, бүгү байлаа таарымчалыг. Эмнедип келген даштанчылар септинин ханымзыдан өөрчүкүтүн иле-редип, кадыкшылдыг каты-зы, омакшылдыг оюн-тоглаа-ны-биле байырлашкан, Со-веттер чуртуун дөлгөмөри нежилдир уугуун чамытар.

В. САГААН-ООЛ.
Кызыл коорай.

ХЕЙ-АЪТ КИРГЕННЕР

СЭКП-нин XXVIII съезди-нин төлөттиг уткуурунга ту-раскааткан. Бүгү-өйлөлдиг чурулга дөлгөжөинге ажал-дарын кириери-биле Уралдын болгон Сибиринг бөлүк чу-рукчулары Тыва АССР-нин Эрзин району сентябрь 10-дан октябрь 1-ге чедир ажал-дааннар. Совет Тыванын ажал-ишчи чоңуноу амыл-рал-чуртталгазынын, культу-

ра-хөгжүлдөзүнн болгон бойдузуну дугайида хей-хей ажалдарын чыып алган. Бөлүк чурукчулары райо-нун удуртукчулары, чурттак-чылары эптиг-өйлөлдиг утку-пүлөп ап, оларнын ажал-даарынга таарымчалыг бай-далды тургускан. Чурукчулар үр-түтүлгөдиг ажалдап, хей-аът киргенер.

Н. РЫБАКОВ.

А К - Т У Р У Г

Амгы Улут-Хем районун Ак-Турт дэвискэрич «Ким» деп МЧАЭ (мал болгон чер ажалыннч эштеген дээр турган) дөртөн чылаарынч ортан үеинге чедир туруп келген. Оон кезежунерин дөмөжип алган. Кара-Туртунг болгон Ак-Довурактун бичи сугарыла бугаларын кол-дуудала-ла хуурак, куксуун-кай-биле казып алганар. Ынчанга Шолук-Ховуга болгон Чарынын-Арттыг эдэжге чинге-тарза дыка чаагай уер турган. Четир сугат, кур болгон куружкан шер, чаагай үрелин, эки ажалдаа-ылчаар-да чаагай дүжүтүг үндөйин деп чүвени сөөлүнде эки бил-ген мен.

Кырган-ачамын Узун-Аччы джир. Ол мылаң-ла эки аччы турган. Бодунун хей ажал-тын адым арат Узун-Аччы оран-делегейин ач-медия, ай, бери, кат-чимизин-биле феодал-изминн кадык-дошкун дүм-бөй үеинде кыраа алган — деп, улут казылыларынч чуга-ааын чеже-даа дынаан мен. Ынчанга коллективтиг ажал-агытын эге үрели—МЧАЭ-ге ол хамкыты муралы, өөрчүк-биле кирген болгон оон мур-накы кезежунерининч бирээ болгон.

Ужен чылдар үеинде күс-кээр апарган чүс. Куаур-Армынын кедээнде чинге-то-раа үгөн шөлге дүжүт ажалдаагынын үеинде Ак-Турт чурттуг ашактар кезеж-чылгып алган, хөөрежил олур-ганар. Чоок-хавынин бүгү-ле черлер аттарынын дугайида олар чугаалажыг эгелээн.

— Көрбөз чери, көдүрбөз хөөз чок Узун-Аччы билер

ААЛДАП ЧОРААННАР

Республиканын хөгжү-мнн театрынын бөлүк арти-стери Мөңгү-Тайга районун Мугур-Акс болгон Кызыл-Хал сугарыныга солун кон-церти баралгадан чораян-нар. Ырлар, тандалар, ший-

ден көргүзүлгөри көрүкчү-лер соңуургал-биле көргөн. РСФСР-нин алдарлыг арти-сти Людуп Солун-оол, РСФСР-нин улустун арти-сти Хургак-Конгар, Тыванын комсомол шааналынын лауреаттары Ба-

Редатор В. С. ШАРАВИН.

ОКТАБРЬ 11-ДЕ

БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН
8.00 — «Уе». 8.40 — Эр-теги гимнастика. 8.55 — Шыдыраа талаа-биле деле-гей чемпиондыг. Информас-тыг үндүрүлгө. 9.10 — «На исходе лет». Уран-чечен теле-фильм. 10.20 — XVIII эктинг вокалдыг орус лирика. Свердловскинде дамчыдыла. 10.50 — «Ночная находка». Уран-чечен телефильм. «Ха-йра чок фронт» деп бөлүк-тен. 11.45 — «Перская де-ревняна скульптура». «Го-бустан». Док. телефильм. 12.15—12.20 — Мөзлөр. 14.15 — Мөзлөр. 14.30 — «Будни одного района». Док. телефильм. 15.00 — Ф. Лис-Вейер респондия. Делегет конкурстарын лауреады В. Банк күтүсүр. 15.10 — «По Исаевину». Киночөри. 15.40 — Орус чугаа. 16.10 — Бо хуулаагыны делегей. 17.45 — «Дем каттыштырмалыг». Тележурнал. 18.15 — Шыды-раа талаа-биле делегей че-мпииады. Информас-тыг үндү-рүлгө. 18.30 — Силерин

бажымынараа чечектер. 18.45 — Бөтүн дөзлөйдө. 19.00 — «Чем мы можем по-мочь?». Алкоголизмни хор-азынн дугайида эрте-миптерелдиг фильм. 19.10 — Уран гимнастика талаа-биле делегей чемпиондыг. Испа-нияда дамчыдыла 19.55 — «Три иск умоли навечно». Уран-чечен телефильм. «Ха-йра чок фронт» деп бөлүк-тен. 21.00 — «Уе». 21.30 — Көдө ажал-агы ажалла-чыларыга тураскааткан кон-церт. 22.45—23.05 — Бөтүн делегейде.

ИЙГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — Эртеги гимнасти-ка. 8.15 — «Пятый передел». Док. телефильм. 8.35; 9.40 — Төөгү. 4 класс. Крепостной казде. 9.00; 13.10 — Англи дил. 9.30 — Техниканы чаа кылгылары. 10.05 — «Войдуэ эртеми» деп дамчыдылган почтамы. 10.35; 11.40 — Төө-гү. 7 класс. Киев Оруу. 11.05 — Я. Смеляковтун поэзияны. 12.10 — Никит биология. Хевирин критерийлер бол-гон тургуу. 12.40 — Ге-графия. Крым. Кавказ. 13.40 — Обществоведение. «Уаусту эрге-чагыра». 14.10 — «Кай ычкар каткан». (Н. Ост-ровскийнин амыралынын болгон чогаалдагынын арыныры). 14.55 — «Элект-

Х. ЧУЛДУМ.

Мөңгү-Тайга район.

роинка болгон бис». 15.25—15.30 — Мөзлөр. 18.00 — Мөзлөр.

КЫЗЫЛДАН

18.15 — Уругларга фильм. 18.25 — «Ажалтын салга». Тыва АССР-нин профхөөрө-диге талаа-биле эргелел-нин начальнигы Я. В. Сарба-нын чугааы. 18.35 — Кыно-журнал. 18.45 — «Азия те-ву». Программага: «Октябрь 13 — Көдө ажал-агы ажалдакчыларынн хуну». Тыва АССР-нин көдө ажал-агы министри И. Г. Лаври-некович чугааы. Мөзлөр. 19.15 — Телемөзлөр. 19.25 — «Чөлөм». Көдө ажал-агы ажалдакчыларынн хуну-не тураскааткан програм-ма. Дамчыдылаа көдө ажал-агынын анык мур-накчылар кижир. 19.55 — Чарладар.

МОСКВАДАН

20.00 — «Тамчыгыт уду-рар, чаштар!», «Крошка енот». Мультифильм. 20.15 — Чүм номчурул. 21.00 — «Уе». 21.30 — «Кое-что на губернской жизни». Уран-чечен телефильм. 23.00 — «Сергей Есенин». Док. фильм. 00.00—01.00 — Хо-к-ей талаа-биле СССР-нин чемпиондыг. «Торпелло» — «Динамо» (Москва). «Хамик — «Спартак». Горький болгон Воскресенск коорайларда дамчыдыла.

Олег Аняй-оловчт ондар-нын адыга Балгазынын профессионал-техниктиг № 2 училищенин 1973 чылдын август 25-те тыыскаа үштүк кластын трактористини № 008202 шымылгаа чыт-кен болгон ону күш чок деп санаар.

организацияларынн күсө-биле өөренир. Өөрөдигенин хуусааы 5 ай. Кичөөлөр ок-тябрь 15-те эгелээр.

Комбинаттын адреси: Кы-зыл коорай, Шевченко кудум-чуу, бажы № 113 «А», те-лефону 2-34-94.

МЕРГЕЖИЛ ШИЛИРИ

Бодунга таарымчалыг мер-гежил шийип алмыр школа доозукчуларынга бөдөн эвес айтыр. Ада-не, башкылар сүме кадып боор. Мергежил шийип алмыр чугула кич-чөзөгейи салып, телевидение, радио, паралаа ол дугайи-да тайылбырлап турар. Доо-зукчулар бодурулгелерге, ала-бан черлеринге чораш, мыда ажалдаа черлерин соңуур-гап, ажаа ажалдаккай боор. Ынчалзажок мергежил шийип алмыр оларын калынын байдалында, кадык-бир эр-те-биллге, ажаа-ишке са-лымнында база тамааржыр. Бистия чуртувуста оолдар, кыстар кадык-бир бодурулге-ге ажалдап азы өөренип ки-риде эки шийичигенин ила-лаа эртен турарын хоолу-лаа айткан каан. Попплинка-лаа элээлдерге тускай ка-бинеттер бар. Ук келерге оолдар, кыстарга профбиз-интиг шийилгелерин чорудуу турарын ада-иелер эки билер.

Ынчалзажок элээлдер тера-пезинин аныктарга консул-тациянда мергежил шийип айтыр чугула дээрин чам-дык ада-иелер эскербестер. Оолдун, кистин шийип алган мергежил кадыкыга таарым-чаа чогуун экин айткышан, сумелерин кадар. Школа эм-чиз өөреникчилерин чыл иш-тинде хайгааралга алыр чүве болгонда, мергежил шийип алмыр дугаалаар алаар. Эмчи консултацияларыга школа доозукчуларынн баш бурунгаар кириер мергежил биллп алырныга дыка дуза-лыг. Чижээлээр, вераннж кошкок кижилерге улут ши-мээн, бедик температура, хан бажышынын улут боорга дыка таарымча чок. Артерия ханы улут элээлдерге бедик чагылар кырынга ажалдаары, электровоз — телювоо баш-калары, алаар транспортуга ажалдаары хоругулт. Ол иш-каш шугулаа мастерскаа-ны-га, кээ элээлдеринге болгон

ларганнап ажалдаарын чөп-шээрес. Резинатим, бүтүр-ктер, өкпе аздыг кижилерге тулугж мергежил таарым-час. Чүгө дээрге агаар-бод-дустун өд-ишк байдалы багай саддарын чедирип болуп. Чамдык мергежилдер кижини кичээлгөй, караа кес-кү, кадык-даа өнүгү ылган билер болурун негээр. Чижээ-лээр, шак кылыр мастерлер-дин, дунзалаакчынын, радио-монтажиктерин караа кон-чур көсүкү боор ужурулг. Он-верин ылган шыдаас кижиге автомашинна башкаарын чөп-шээрес. Хөгжүм херексел-лери үнүн кинирлерге, үн операторларына, дирижёрлар-га кулаа дынаагыр болуру негетинер. Эмчилер элээл-дерин кадыкыга таарымча-лыг мергежил шийип алыр-ныга дузалаарында аныгда, чоңумчалыг хевиринч өөр-өзөгөйи сүмелер. Чижээ, конструктор мергежилге өөр-өшүр күтээлдерге моораз,

Эмчинин Сүмези

мелдерини оксунар аарыглыг кижилер таарымчас.

Чамдык содалар, кыстар куй-ламыр апарыларынн чижээлээр, адуу, дөшн та-лаа-биле, боттарынын өөр-өдөн чыдап калган боор. Ын-чалдынын профхууалыше-лерге тохарылар, фрезеро-шир мергежилдеринге өөр-өдөн чуртуу ажал-ишке ки-риер. Учуншеге оон мерге-жил-биле чөргөшөшүр теоретиктиг курсту өөренип эртер. Бодурунн хоралыг факторлар сугуудаларга улут салдар чедирбес. Оон аныгда шыл чыл дургуулаа элээл-дерин куш-дамыр сайыралы чогуур негелдежиге бөдөн бээр.

Ынчалзажок азыг азы куш-дамыр сайыралы кошкок чорук мергежил шийип алы-

рынга шайтык болбас. Кара-нын шоо чөтөс кижилер се-килинге таарымчалыг ажал-дарын шийип ап болуп. Хар-ын-даа караа көзүдөс, багай көөр кижилер дээр өөрөдиге черлеринге кирип, юрист, башки, экономист мергежил-де чедип алыр. Ол ишкан тех-никунарга болгон дээр өөр-өдиге черлеринге тулугжы-ларын, кээз ажал-агы ажалдакчыларын белеккен ту-рар.

Анык кижилер калың-даа мергежилге өөренир бетинде, экин-биле сүмезежир чугула. Оолдар азы кыстар тускай эртерингелер баш бурунгаар барып, арга-суде алыр чугу-ла. Бо бүгүге ада-иелер онза сагыш салып, медицина кон-султациянын элээлдер эр-кен турарынн хемчөз алыр ужурут.

Сагым-сеткиге, ала-ботка таарымчалыг кадык-даа ажал-кижиге өөрүшкүтү эккен ту-рар. Ол дээр кадык болу-рунч боттот чорут.

А. МАЛАХОВА,
медицина эртерининн каниалаам.

рынга шайтык болбас. Кара-нын шоо чөтөс кижилер се-килинге таарымчалыг ажал-дарын шийип ап болуп. Хар-ын-даа караа көзүдөс, багай көөр кижилер дээр өөрөдиге черлеринге кирип, юрист, башки, экономист мергежил-де чедип алыр. Ол ишкан тех-никунарга болгон дээр өөр-өдиге черлеринге тулугжы-ларын, кээз ажал-агы ажалдакчыларын белеккен ту-рар.

ОКТАБРЬ 11-ДЕ

«НАЙРАЛ»: «Легенда о дикой природе» 9.30, «Викма-ли! Всем постам!» 11.20, 13.10, 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда.
«ПИОНЕР»: «И еще одна ночь Шерезады» 9.30, 11.20, 13.10 на каниах растут деревья» 14.30, 17.20, 20.10 шактарда.
«КАА-ХЕМ»: «Неудобный человек» 14.00, 16.00, 18.00, 19.40, «Приключения Бурати-но» 11.00 шактарда.
«ВОСТОК»: «Затонушая» 14.30, 17.00, 19.30 шактарда.
«ЕНИСЕЙ» к/б: «Сезон чу-дес» 18.00, 20.00 шактарда.

Эргим кызылчылар болгон оон аалчылары!

Чонун садыг хандырыл-ганын шыларын болгон кул-туразын улам эккидер со-рулга-биле, а ол ишкан са-дыг алычыларга эптиг бол-зуу дээр Кызылдын улетур бараанар садынын бүтү бараанар садынын бүтү мажарини бо чылдыг ок-

тябрь 13-те, 27-де, ноябрь 3-те, 24-те, декабрь 8-те, 22-де, 29-та даштангы чур-неде 10 шактан 15 шакта чедир ажалдаарын улетур бараанар сады дынаадып тур. Суббота хушнеринде бол-гон бо чаралда айткан воскресенье хушнеринде чөз-

ли-биле бараанар садып алырнын документлерин чөтөп кидизип садып алыч-чыларга кылып боор.

Оон адреси: Кызыл коо-рай, Октябрьская кудумчу-уу, бажы № 29.

Солун неделада 6 катан үнөр.

Чамгы № 3142.

ШЫН Редакциянын однези:

667000. Кызыл. Шетинки болгон Кравченко кудумчуу, бажы № 3. Телефоннары: редакторун 2-24-63, редакторун оралакчыларын 2-35-24, 2-23-54 харымчалыг секретарын 2-23-35, секретариаттын 2-23-35, партияж амыралыг улетур килдистерин 2-31-75, пропаганда болгон совет тургузуг килдистерин 2-37-13, чагаа кылдырыг 2-41-27, информация кылдырыг 2-20-60, культура кылдырыг 2-23-54; көдө ажал-агы кылдырыг 2-24-47, корректорларын 2-27-41, бухгалтериянын 2-12-45

Солун неделада 6 катан үнөр.

Чамгы № 3142.